

Brødrene Hartmann A/S
Hartmannsvej 2
6270 Tønder
Att.: Niels Jensen
nje@hartmann-packaging.com

Virksomheder
J.nr. MST-1270-02244
Ref. JLH/ledes
Den 7. juli 2017

Godkendelse af ny produktionslinje MM7 til fremstilling af æggebakker

Brødrene Hartmann A/S har den 19. april 2017 indsendt ansøgning om godkendelse af en ny produktionslinje, MM7, omfattende bufferbeholder for pulp, støbeformmaskine, direkte fyret tørreovn og efterbehandlingsanlæg samt pakkeri. Linjen erstatter en gammel linje, hvor tørreovnen var indirekte fyret. Efter anmodning fra Miljøstyrelsen er der efterfølgende fremsendt supplerende oplysninger om produktionskapacitet og støjbidrag fra den nye produktionslinje samt et revideret notat om OML-beregninger og beregninger af depositionen af kvælstof i forskellige naturtyper omkring virksomheden.

1. Afgørelse og vilkår

Miljøstyrelsen godkender hermed etablering og drift af en ny produktionslinje MM7 til fremstilling af æggebakker på Brødrene Hartmanns fabrik i Tønder.

Godkendelsen meddeles i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1.

1.1 Vilkår for godkendelsen

1. Kildestyrken af afkastet fra den nye produktionslinje må ikke overstige 93 dB(A).

Senest tre måneder efter at der er opnået fuld, normal produktion i den nye linje, skal der foretages en måling af kildestyrken af afkastet herfra. Rapport om måling af kildestyrken skal sendes til Miljøstyrelsen senest en måned efter, at målingen er udført.

2. Skorstenen tilsluttet skrubberen, hvortil udsuget luft fra tørreovnen tilledes, skal have en højde på mindst 12,5 m over terræn.

3. Emissionen af CO fra tørreovnen må ikke overstige 75 mg/Nm³, tør røggas ved 10 % ilt.

Emissionen af NO_x fra tørreovnen (omregnet til NO₂) må ikke overstige 65 mg/Nm³, tør røggas ved 10 % ilt.

Emissionen af paraffin må ikke overstige 300 mg/Nm³, tør røggas ved 10 % ilt.

4. Senest tre måneder efter at der er opnået fuld, normal produktion i den nye linje, skal der foretages præstationskontrol i afkastet fra skrubberen for at dokumentere, at emissionsgrænseværdierne for CO, NO_x og paraffin i vilkår 3 er overholdt. Præstationskontrollen skal omfatte tre enkeltmålinger hver af en varighed på 1 time. Der skal endvidere måles temperatur, vandindhold og luftmængde i afkastet.

Der skal herefter udføres præstationskontrol for CO og NOx én gang hvert kalenderår. Disse præstationskontroller skal omfatte to enkeltmålinger hver af en varighed på 45 min.

Miljøstyrelsen kan stille krav om udførelse af supplerende præstationskontrol for paraffin, dog højst en gang om året. Præstationskontrollen skal omfatte tre enkeltmålinger hver af en varighed på en time.

En emissionsgrænseværdi anses for overholdt, når det aritmetiske gennemsnit af de to/tre enkeltmålinger udført ved præstationskontrollen er mindre end eller lig med emissionsgrænseværdien.

Målingerne skal foretages ved maksimal normaldrift. Præstationskontrollen skal ikke udføres under opstart og nedlukning.

Luftmålinger skal udføres som akkrediteret teknisk prøvning efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens Luftvejledning og ved anvendelse af de metoder, der er beskrevet i relevante metodeblade udsendt af Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for måling af emissioner til luften (www.ref-lab.dk). De aktuelle metodeblade er:

Stof	Metodeblad
NOx	MEL-03
CO	MEL-06
Kvalitet i emissionsmålinger	MEL-22

Målerapporterne skal udfærdiges som akkrediterede rapporter og indsendes til Miljøstyrelsen senest 2 måneder efter, at der er foretaget målinger. Rapporterne skal indeholde oplysninger om driftsforholdene under målingerne.

Detektionsgrænsen for analyserne må højst være 10 % af den respektive grænseværdi for CO, NOx og paraffin.

Godkendelsen bortfalder, hvis produktionslinjen ikke er sat i drift senest to år fra godkendelsens meddelelse.

2. Baggrund for afgørelsen

De væsentligste produktionsanlæg, der er i drift i dag på Brødrene Hartmanns fabrik i Tønder, er etableret i perioden 1965 til 1975 og udgør et samlet bebygget areal på ca. 65.000 m². For at fremtidssikre fabrikken er der gennemført et omfattende analysearbejde af markeder og produkter, som har ført til vedtagelse af en overordnet plan, der i løbet af en periode på otte år skal transformere fabrikken til et nyt og mere strømlinet layout med fornyelse af store dele af produktionsudstyret. Planen er inddelt i fire hovedfaser, hvor etablering af en ny produktionslinje MM7 er første fase.

Første fase omfatter bl.a. etablering af en ny tørreovn, der erstatter en gammel tørreovn i samme bygning og som får en kapacitet, der muliggør en produktionsomlægning, som kan bane vej for de efterfølgende ombygninger. Kapaciteten på den gamle tørreovn var ca. 28 mio. æggebakker per år. Den nye ovn får en kapacitet på ca. 180 mio. æggebakker per år. I ansøgningen oplyses, at kapacitetsforøgelsen ikke er udtryk for en væsentlig produktionsforøgelse, men at forøgelsen vil gøre det muligt at tage andre ovne ud af drift i de næste faser for at opnå plads til den videre fornyelse af fabrikken. Samtidig vil en større ovn efter det oplyste være mere økonomisk og miljømæssigt bedre end flere små ovne.

3. Beliggenhed

Fabrikken er placeret i industriområdet Tønder Syd, som i lokalplanen for området er udlagt til industri i miljøklasse 3 – 6.

På fabrikken er der i dag syv aktive produktionslinjer, eksklusiv den gamle linje MM7, som er demonteret her i 2017.

Den nye produktionslinje opstilles i samme bygning som den tidligere linje. De nuværende bygninger genbruges således uden tilbygning og ændringer udadtil. De anlægsmæssige ændringer begrænser sig til gulv og fundament for det nye anlæg.

4. Natura 2000-områder

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Vadehavet (Natura 2000-område nr. 89), som består af Habitatområderne nr. H78, H86, H90 og H239 og Fuglebeskyttelsesområderne nr. F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65 og F67. Nærmeste delområder i forhold til Brødrene Hartmann er Fuglebeskyttelsesområde F60 (Vidå, Tøndermarsken og Saltvands-søen), der ligger ca. 300 m syd for bygningen, hvor den nye produktionslinje placeres, og Habitatområde H90 (Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen), der er beliggende ca. 575 m syd for denne bygning.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 90 er følgende naturtyper og arter:

Naturtyper: Næringsrig sø (3150), vandløb med vandplanter (3260) og rigkær (7230)

Arter: Havlampret (1095), bæklampret (1096), flodlampret (1099), snæbel (1113), dyndsmerling (1145) og odder*

Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområdet F60 er følgende arter:

Ynglefugle: Rørdrum, rørhøg, plettet rørvagtel, klyde, brushane, fjordterne, mosehornugle, hvid stork, hedehøg, engsnarre, hvidbrystet præstekrave, sorterne og blåhals

Trækfugle: Pibesvane, kortnæbbet gås, bramgås, pibeand, skeand, klyde, hjejle, islandsk ryle, sangsvane, grågås, gravand, spidsand, havørn, hvidbrystet præstekrave, strandhjejle, almindelig ryle og lille kobbersneppe

5. Beskrivelse af den nye produktionslinje

Den nye produktionslinje omfatter bufferkar til færdigproduceret pulp, formmaskine, tørreovn, efterpresningsanlæg med automatisk pakning. Selve hollænderierne, hvor pulpen produceres, fornys ikke.

Råvarerne i form af genbrugspapir opløses til pulp og renses, hvorefter æggebakkerne formes. Efter formningen har æggebakkerne et tørstofindhold på ca. 30 %. I tørreovnen, hvor der tilsættes damp for at fjerne vand, øges tørstofindholdet til ca. 97 %. Efter ovnen efterpreses æggebakkerne ved forhøjet temperatur (200 °C for overdelen af presseformen og 100 °C for underdelen af formen), inden nogle af bakkerne påføres tryk eller label.

Den nye tørreovn er naturgasfyret med en nominal indfyret termisk effekt på 5 MW.

Der etableres systemer til forvarmning af forbrændingsluften til ovnen og til varmegenvinding fra røggassen (opvarmning af kølevand til 60 °C der anvendes som brusevand i formmaskinen).

Afkastluften fra tørreovnen ledes efter krydsveksling med halluft (forbrændingsluft) til en skrubber og herefter til en ny 12,5 m høj skorsten.

Skrubbervandet genbruges i processen først som brusevand i formmaskinen (skylning af pulp fra maskinkarret hørende til formmaskinen) og herefter som bagvand fra damptørring i formmaskinen. Dette bagvand ledes til pulpprocessen. Der forventes en besparelse på ca. 20 % på vandbruget i processen sammenlignet med den gamle produktionslinje (i forhold til produceret ton tørstof).

Energiforbruget forventes at blive reduceret fra 4,13 kWh/kg tørstof i den gamle produktionslinje til 1,95 kWh/kg tørstof i den nye produktionslinje.

Den nye produktionslinje vil til at begynde med få en produktion på ca. 3.400 tons æggebakker om året, hvor produktionen i den gamle linje var ca. 1.100 tons om året. Ved idriftsættelse af den nye produktionslinje flyttes samtidig kapacitet fra den eksisterende linje MM1. Den nye produktionslinje har en kapacitet på 30 tons æggebakker pr. døgn og 8.000 tons æggebakker om året. Der vil således ved opstarten af den nye produktionslinje være en overskydende kapacitet på ca. 4.600 tons om året.

Den nye produktionslinje vil som den hidtidige kunne være i drift døgnet rundt og alle årets dage, dog med kortere stop for vedligeholdelse.

En mere detaljeret beskrivelse af produktionsprocessen i den nye linje fremgår af bilag 1, som er en del af ansøgningen om miljøgodkendelse af den nye produktionslinje.

6. Miljøstyrelsens bemærkninger og vurdering

Brødrene Hartmanns fabrik i Tønder er omfattet af listepunkt 6.1 b i bilag 1 til bekendtgørelse nr. 725 af 6. juni 2017 om godkendelse af listevirksomhed: "Fremstilling i industrianlæg af papir eller pap, hvor produktionskapaciteten er større end 20 tons/dag", idet produktionskapaciteten er opgjort til 168 tons/døgn. Den samlede produktionskapacitet er oplyst til ca. 45.000 tons æggebakker om året.

Den samlede indfyrede effekt i virksomhedens energianlæg er 80,7 MW og 85,7 MW inklusiv den nye tørreovn. Anlæggene er derfor som biaktivitet omfattet af listepunkt 1.1 b: "Forbrænding af brændsel i anlæg med en samlet nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover, hvor brændslet er andet end kul og/eller orimulsion." Brændslet på virksomheden er primært naturgas og herudover også gasolie.

De miljømæssige forhold, der på forhånd potentielt kan være forbundet med driften af den nye produktionslinje, kan afgrænses til luftforurening, støjpåvirkning, vandforbrug, spildevandsudledning, produktion af affald, påvirkning af jord og grundvand samt energiforbrug. Miljøstyrelsen indskrænker derfor den miljømæssige vurdering til kun at omfatte de nævnte forhold.

6.1 Luftforurening

Energiforbruget i den gamle tørreovn i linje MM7 stammede fra forbrænding af naturgas i kedelcentralen eller i virksomhedens kraftvarmeværk. Den herved producerede damp blev anvendt til opvarmning af varmeplader i ovnen. I den nye tørreovn forbrændes naturgas direkte i en gasbrænder, hvor de varme røggasser ledes til tørreovnen og herefter via skrubber til en ny skorsten. De øvrige idriftværende tørreovne er indirekte fyret. Virksomheden har dog tidligere haft direkte fyrede tørreovne i produktionslinjerne MM9 - MM11. Disse tre produktionslinjer er ikke længere i brug og er delvis nedmonteret.

6.1.1 Kedelcentral

Brødrene Hartmann har en kedelcentral bestående af fire dampkedler med en fælles skorsten (50 m). Kedlerne har en nominel indfyret termisk effekt på henholdsvis 5,5 MW, 9,3 MW, 9,6 MW og 10,3 MW og er alle naturgasfyrede med mulighed for fyring med gasolie i nødsituationer, hvor gasforsyningen er afbrudt. Da kedlerne har fælles skorsten regnes kedelcentralen for at være ét samlet fyringsanlæg, der således har en nominel indfyret termisk effekt på 34,7 MW.

6.1.2 Kraftvarmeværk

Brødrene Hartmann råder herudover over to gasturbiner, der hver har en nominel indfyret termisk effekt på ca. 22 MW. Gasturbinerne har hver sin skorsten (25 m) og regnes som to særskilte fyringsanlæg. Gasturbinerne har hver en el-effekt på 6,2 MW uden dampinjektion og 7,2 MW med dampinjektion. Gasturbinerne er udstyret med en afgaskedel til produktion af damp til fabrikken og en economizer, der tidligere har været brugt til produktion af fjernvarme til Tønder by.

6.1.3 Hedtvandskedler

Der er to gasoliefyrede hedtvandskedler, som hver har en nominel indfyret termisk effekt på 0,84 MW. De to kedler har et fælles afkast (18 m) og anses derfor for at være ét samlet fyringsanlæg med en nominel indfyret termisk effekt på 1,68 MW.

6.1.4 Grænseværdier for kedelcentral, kraftvarmeværk og hedtvandskedler

Ved forbrænding af naturgas udsendes CO og NO_x. Da dansk naturgas ikke indeholder svovl af betydning, udsendes der ikke SO₂. Ligeledes udsendes der ikke støv, men mindre forbrændingen er så dårlig, at der dannes sod, hvilket er meget sjældent (fejl på brændere). Ved fyring med gasolie kan der foruden NO_x udsendes støv i mindre omfang.

Hverken kedelcentralen, gasturbinerne eller hedtvandskedlerne er et såkaldt stort fyringsanlæg (dvs. et fyringsanlæg med en nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover) eller en del af et sådant fyringsanlæg. Ingen af anlæggene er dermed omfattet af grænseværdier i bekendtgørelsen om store fyringsanlæg.¹

Kedelcentralen

Emissionen af NO_x fra kedelcentralen udgør i størrelsesorden 50 tons/år.

For kedelcentralen gælder i dag som udgangspunkt grænseværdierne i standardvilkår for fyringsanlæg omfattet af listepunkt G 201 (fyringsanlæg med en nominel indfyret termisk effekt på 5 – 50 MW)². Det kan her bemærkes, at der i 2015 blev vedtaget et direktiv om mellemstore fyringsanlæg, der omfatter fyringsanlæg med en nominel indfyret termisk effekt på 1 - 50 MW³. Direktivet er i øjeblikket ved at blive gennemført i dansk ret. Hvilken betydning det får for grænseværdierne for fyringsanlæg omfattet af listepunkt G 201 er endnu ikke afklaret.

For naturgasfyrede kedler er grænseværdierne i følge standardvilkår for listepunkt G 201:

CO: 75 mg/normal m³, tør røggas ved 10 % ilt
NO_x (regnet som NO₂): 65 mg/normal m³, tør røggas ved 10 % ilt

I Miljøstyrelsens Luftvejledning (afsnit 6.2.5) er nævnt, at grænseværdien for NO_x for bestående fyringsanlæg kan lempes til 125 mg/normal m³, tør røggas ved 10 % ilt – en mulighed der dog ikke er medtaget i standardvilkårene for listepunkt G 201.

Der er i den nugældende godkendelse af 21. november 2005 af Brødrene Hartmann ikke fastsat emissionsgrænseværdier til luft. Forholdet indgår i den verserende revurdering af miljøgodkendelserne af Brødrene Hartmann.

Gasturbinerne

Emissionen af NO_x fra de to gasturbiner udgør i størrelsesorden 80 tons/år.

Gasturbinerne er omfattet af den såkaldte gasmotorbekendtgørelse, som en direkte gældende bekendtgørelse⁴. For bestående naturgasfyrede turbiner med en nominel indfyret termisk effekt på 120 kW til 50 MW er grænseværdierne:

CO: 56 mg/normal m³, tør røggas ved 15 % ilt
NO_x (regnet som NO₂): 75 mg/normal m³, tør røggas ved 15 % ilt

¹ Bekendtgørelse nr. 513 af 22. maj 2016 om begrænsning af visse luftforurenende stoffer fra store fyringsanlæg.

² Bekendtgørelse nr. 1520 af 7. december 2016 om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed.

³ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2015/2193 af 25. november 2015 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra mellemstore fyringsanlæg.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1450 af 20. december 2012 om begrænsning af nitrogenoxider og carbonmonoxid fra motorer og turbiner.

Hedtvandskedlerne

Emissionen af NO_x fra hedtvandskedlerne udgør i størrelsesorden 5,5 tons/år.

For de gasoliefyrede hedtvandskedler gælder følgende vejledende emissionsgrænseværdier for nye anlæg med en nominel indfyret termisk effekt på > 120 kW, men < 5 MW:

CO: 100 mg/normal m³, tør røggas ved 10 % ilt

NO_x (regnet som NO₂): 110 mg/normal m³, tør røggas ved 10 % ilt

For eksisterende fyringsanlæg er der ifølge Miljøstyrelsens Luftvejledning mulighed for at hæve grænseværdien for NO_x op til 250 mg/normal m³.

6.1.5 Grænseværdier for den nye tørreovn

Tørreanlæg anses ikke for at være energianlæg, hvorfor grænseværdierne i standardvilkår for listepunkt G 201 ikke automatisk finder anvendelse.

Miljøstyrelsens Referencelaboratorium (Ref-Lab) for måling af emissioner til luften har i 2015 udsendt en rapport nr. 72 om grænseværdier for anlæg til direkte tørring. Rapporten anbefaler, at der for tørreanlæg fastsættes samme grænseværdier som for energianlæg med samme indfyrede termiske effekt.

Med henvisning til anbefalingerne i rapport nr. 72 fra Ref-Lab fastsætter Miljøstyrelsen herefter for den nye tørreovn de emissionsgrænseværdier, der fremgår af standardvilkårene for listepunkt G 201 for et naturgasfyret fyringsanlæg med en nominel indfyret termisk effekt på 5 MW (vilkår 3):

CO: 75 mg/normal m³, tør røggas ved 10 % ilt

NO_x (regnet som NO₂): 65 mg/normal m³, tør røggas ved 10 % ilt

Emissionen af NO_x fra den nye tørreovn er i størrelsesorden 4,5 tons/år.

For paraffin fastsættes samme emissionsgrænseværdi, som er fastsat for tørreovnene i godkendelsen af 21. november 2005, nemlig 300 mg/normal m³ (10 % ilt). Det bemærkes, at alle tidligere direkte fyrede tørreovne i dag er taget ud af drift.

Der skal for CO og NO_x udføres præstationskontrol efter samme princip som for et energianlæg af samme størrelse, jf. standardvilkår for listepunkt G 201 (vilkår 4). Miljøstyrelsen lægger her til grund, at tørreovnen er i drift i mere end 3.000 timer om året.

For paraffin skal der udføres en præstationskontrol efter idriftsættelse af den nye tørreovn. Der herefter kun foretages yderligere præstationskontrol, hvis Miljøstyrelsen anmoder herom.

Da præstationskontrol for paraffin udføres som tre enkeltmålinger hver af en varighed på en time, anses det for mest hensigtsmæssigt, at den første præstationskontrol for CO og NO_x også udføres på denne måde. Efterfølgende præstationskontrol for CO og NO_x udføres som to enkeltmålinger hver af en varighed på 45 min, jf. vilkår herom for et energianlæg omfattet af listepunkt G 201.

6.1.6 OML-beregninger

Rambøll har i et notat af 15. marts 2017 foretaget en OML-beregning, som foruden CO og NOx også omfatter paraffin. Revideret OML-notat af 15. juni 2017 er fremsendt den 19. juni 2017.

Ved OML-beregningen er forudsat en emission af NOx fra kedelcentralen på 125 mg/normal m³ (ved 10 % ilt), en emission af NOx fra den nye tørreovn på 65 mg/normal m³ (ved 10 % ilt), en emission af NOx fra hver gasturbine på 75 mg/normal m³ (ved 15 % ilt) og en emission af NOx fra hedtvandskedlerne på 250 mg/normal m³ (ved 10 % ilt). Alle værdier som tør røggas.

Det forudsættes, at NO₂ udgør 50 % af den udsendte mængde af NOx fra kedelcentralen og hedtvandskedlerne, mens alt NOx udsendt fra den nye tørreovn og gasturbinerne forefindes som NO₂.

Skorstenen hørende til det nye anlæg er sat til 12,5 m over terræn. Luftmængden i afkastet er beregnet til ca. 33.400 normal m³/time (våd røggas ved 16,8 % ilt) inklusiv et bidrag fra vanddamp på ca. 5.440 normal m³/time.

De maksimale koncentrationer i omgivelserne (1,5 meters højde) er beregnet til:

Stof	Max koncentration (99 %-fraktil) µg/m ³	B-værdi µg/m ³
NO ₂	110	125
CO	128	1.000
Paraffin ⁵	569	1.000

Det ses af tabellen ovenfor, at B-værdierne for de tre stoffer kan overholdes. Den maksimale koncentration af NO₂ optræder i en afstand af 150 m fra kedelcentralen og kan i alt væsentlighed henføres til udsendelse af NOx fra den nye tørreovn (ca. 80 %).

6.2 Støjpåvirkning

I forbindelse med den igangværende revurdering af den samlede miljøgodkendelse af Brødrene Hartmann som følge af vedtagelsen af BAT-konklusioner har BP Støjmåling i 2016 foretaget en støjkortlægning, som er dokumenteret i rapport af 26. maj 2016.

Miljøstyrelsen vil i forbindelse med revurderingen tage stilling til støjgrænserne for virksomheden og støjrapporten.

AM-gruppen har i et notat af 27. april 2017 beregnet, at støjbelastningen i tre referencepunkter vil stige maksimalt 0,3 dB(A) som følge af det nye afkast fra produktionslinjen. Støjbelastningen stiger i alle tre referencepunkter, som er medtaget i ovennævnte støjrapport.

Støjbelastningen i et af referencepunkterne overstiger de nugældende støjgrænser uden indregning af usikkerheden. Da der er tale om en godkendelsessituation, har det været fast praksis i mange år, at støjbelastningen så ikke må stige. Miljøstyrelsen fastsætter derfor en

⁵ Kun bidrag fra den nye tørreovn.

maksimal kildestyrke for afkastet på 93 dB(A), hvorved støjbidraget fra den nye produktionslinje ikke vil medføre øget støjbelastning (vilkår 1). Når produktionslinjen er sat i drift, skal det dokumenteres, at grænsen for kildestyrken er overholdt.

6.3 Vandforbrug

Det relative vandforbrug (dvs. forbrug per produceret kg tørstof) forventes reduceret væsentligt, da skrubbervandet genbruges i produktion dels i formmaskinen, dels i pulpprocessen. Målsætningen er en reduktion på i størrelsesorden 20 % for linjen MM7. Den samlede vandbesparelse i hele fabrikken forventes dog kun at være ca. 2 %.

6.4 Spildevand

Der vil ikke blive udledt spildevand fra den nye produktionslinje.

6.5 Produktion af affald

Drift af den nye produktionslinje giver ikke anledning til øget produktion af affald.

6.6 Påvirkning af jord og grundvand

Driften af den nye produktionslinje medfører i sig selv ikke risiko for forurening af jord og grundvand.

Miljøstyrelsen har med brev af 3. marts 2017 meddelt påbud om udarbejdelse af en basistilstandsrapport for Brødrene Hartmann A/S. De farlige stoffer, som skal indgå i basistilstandsrapporten, er dieselolie og bor.

Etablering og drift af den nye produktionslinje giver ikke anledning til, at der skal udarbejdes et supplement til basistilstandsrapporten.

6.7 Energiforbrug

Det specifikke energiforbrug til drift af tørreovnen vil blive mere end halveret sammenlignet med den forhenværende tørreovn i linje MM7, jf. afsnit 5 i godkendelsen. Endvidere indføres mere elbesparende produktionsudstyr bl.a. nye blæsere. Endelig vil genbrug af skrubbervand i pulpprocessen reducere energiforbruget ved denne proces.

6.8 Bedst tilgængelig teknik (BAT)

Efter godkendelsesbekendtgørelsens § 40 skal tilsynsmyndigheden tage en godkendelse af en bilag 1-virksomhed op til revurdering, når EU-Kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører virksomhedens hovedlistepunkt. Revurderingen skal omfatte den samlede virksomhed, herunder eventuelle bilag 2-aktiviteter.

EU-Kommissionens afgørelse af 26. september 2014 om fastlæggelse af BAT-konklusioner i forbindelse med fremstilling af papirmasse, papir og pap⁶ i henhold til IE-direktivet (direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner) er offentliggjort i EU-Tidende den 30. september 2014. BAT-konklusionerne skal være overholdt af Brødrene Hartmann senest 4 år efter offentliggørelsen, dvs. senest i september 2018.

BAT-konklusionerne omfatter dels generelle BAT-konklusioner i afgørelsens afsnit 1.1, dels specifikke BAT-konklusioner i afsnit 1.2 – 1.6. Endelig er der i afsnit 1.7 en beskrivelse af

⁶ Afgørelse 2014/687/EU.

teknikker til a) forebyggelse og kontrol af emissioner til luft, b) reduktion af forbruget af ferskvand/spildevandsudledning og forureningsbelastningen i spildevandet samt c) forebyggelse af affaldsdannelse og affaldshåndtering.

I dette afsnit foretages en systematisk gennemgang af BAT-konklusionerne i forbindelse med fremstilling af papirmasse, papir og pap med fokus på den nye produktionslinje MM7. Miljøstyrelsen vil i afgørelsen om revurdering af de øvrige godkendelser af Brødrene Hartmann vurdere, om den øvrige del af virksomheden efterlever BAT-konklusioner.

Specifikke BAT-konklusioner for fremstilling af emner i støbepap

Der er ingen specifikke BAT-konklusioner for den aktuelle proceslinje, hvor der fremstilles emballage i støbepap.

Generelle BAT-konklusioner

BAT nr. 1 omhandler gennemførelse og overholdelse af et miljøledelsessystem, som omfatter specificerede elementer. Brødrene Hartmann har et certificeret miljøledelsessystem.

BAT nr. 2 om materialestyring og anvendelse af gode husholdningsteknikker er overholdt for den nye produktionslinje, jf. fx afsnit 6.3 – 6.7.

Ifølge BAT nr. 3 skal frigivelsen af organiske chelatdannere (kompleksdannere), der ikke er let bionedbrydelige (fx EDTA eller DTPA) fra peroxidblegning reduceres ved anvendelse en kombination af specificerede teknikker. Brødrene Hartmann anvender ikke chelatdannere og foretager i øvrigt heller ikke peroxidblegning.

BAT nr. 4 omhandler reduktion af produktionen og forureningsbelastningen af spildevand fra opbevaring og forarbejdning af træ. Da der ikke foretages opbevaring og forarbejdning af træ som led i den nye proceslinje, er BAT 4 ikke relevant.

BAT nr. 5 omhandler reduktion af forbruget af ferskvand og produktion af spildevand ved hjælp af et lukket vandkredsløbet, i det omfang det er teknisk muligt i forhold til den papirmasse- og papirkvalitet, der fremstilles, ved at anvende en kombination af angivne teknikker. Efter dets ordlyd omfatter BAT nr. 5 i princippet ikke den nye produktionslinje, idet der ikke fremstilles papirmasse og papir her. Alligevel må vandkredsløbet betegnes som lukket, jf. afsnit 5 og afsnit 6.3 i godkendelsen.

BAT nr. 6 om energiforbrug og energieffektivitet er overholdt, idet Brødrene Hartmann har et energiledelsessystem, jf. også afsnit 6.7 i godkendelsen.

BAT nr. 7 omhandler forebyggelse og reduktion af emissionen af lugtende forbindelser fra spildevandssystemet ved at kombination af specificerede teknikker. Der udledes ikke spildevand fra den nye produktionslinje, hvorfor BAT nr. 7 ikke anses for relevant.

BAT nr. 12 omhandler begrænsning af mængden af affald, der sendes til bortskaffelse, ved at implementere et affaldsvurderings- og affaldshåndteringsystem (herunder affaldskortlægning). Der produceres ikke affald af betydning i forbindelse med driften af den nye produktionslinje, hvorved BAT nr. 12 er overholdt.

BAT nr. 13 omhandler reduktion af emissionen af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) til vandområder ved at erstatte kemiske tilsætningsstoffer med højt kvælstof- og fosforindhold med

tilsætningsstoffer med lavt kvælstof- og fosforindhold. Der udledes som nævnt ikke spildevand fra den nye produktionslinje, og der tilsættes heller ikke stoffer med højt kvælstof- og fosforindhold. BAT nr. 13 anses derfor ikke for relevant.

BAT nr. 14 omhandler reduktion af emissionen af forurenende stoffer til vandområder ved at anvende en passende kombination af primær og sekundær behandling. Der udledes som nævnt ikke spildevand fra den nye produktionslinje, hvorved BAT nr. 13 derfor ikke anses for relevant. Der udledes i øvrigt ikke spildevand fra Brødrene Hartmann til et vandområde. Processpildevand m.m. afledes til det offentlige spildevandssystem efter forrensning (sedimentation).

BAT nr. 15 omhandler yderligere rensning af spildevand for organiske stoffer, kvælstof eller fosfor, ved brug af tertiær behandling. BAT nr. 15 er ikke relevant for den nye produktionslinje, jf. bemærkningerne til BAT nr. 13 og BAT nr. 14.

BAT nr. 16 omhandler reduktion af emissionen af forurenende stoffer til vandområder fra biologiske spildevandsrensningsanlæg ved at anvende en passende kombination af specificerede teknikker. BAT nr. 16 er ikke relevant, jf. bemærkningerne til BAT nr. 15. Brødrene Hartmann anvender i øvrigt ikke biologisk spildevandsrensning.

BAT nr. 17 omhandler reduktion af støjemissionerne fra fremstilling af papirmasse og papir ved at anvende en kombination af nogle generelle principper og metoder. Efter ordlyden dækker BAT nr. 17 ikke fremstilling af pap, men teknikkerne anvendes i øvrigt generelt af danske virksomheder. Vurderingen uddybes i forbindelse med afgørelsen om revurdering af den samlede miljøgodkendelse af Brødrene Hartmann.

BAT nr. 18 omhandler forebyggelse af forureningsrisici i forbindelse med nedlukning af et delanlæg ved at anvende nogle generelle teknikker og er således ikke aktuel for den nye produktionslinje.

Miljøstyrelsen bemærker afslutningsvis, at energianlæggene på Brødrene Hartmann ikke er omfattet af de netop offentliggjorte BAT-konklusioner for store fyringsanlæg, idet disse kun omfatter fyringsanlæg med en nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover.

6.9 Påvirkning af internationale naturområder og beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Rambøll har i notatet af 15. juni 2017 foretaget en beregning af depositionen af kvælstof i naturtyper inden for og uden for habitatområdet syd for Brødrene Hartmann, herunder naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Rambøll har efter aftale med Miljøstyrelsen gennemført supplerende beregninger af depositionen af kvælstof i den mest påvirkede naturtype øst for virksomheden.

Da NO_x er meget lidt vandopløselig, er der set bort fra våddepositionen og kun regnet på tørdepositionen. Miljøstyrelsen er enig i, at der kan ses bort fra våddepositionen af NO_x, hvilket også er i overensstemmelse med normal praksis.

Resultatet af depositionsregningerne er vist i tabellen nedenfor med angivelse af, om naturtypen ligger inden for Natura 2000-området (N89).

Område	Naturtype	Retning (grader)	Afstand ⁷ M	Overfladetype	Deposition g N/ha/år
1	Sø	Ca. 210 – 220	Ca. 550 – 600	Vand	0,18 (0,028)
2	Mose	Ca. 200 – 210	Ca. 850 – 900	Græs	377 (45)
3	Sø (N89)	Ca. 190 – 200	Ca. 1.000 – 1.200	Vand	0,10 (0,012)
4	Eng (N89)	Ca. 150 – 180	Ca. 450 – 700	Græs	487 (97)
5	Mose og sø (N89)	Ca. 110 – 130	Ca. 850 – 1.400	Græs	761 (89)
6	Mose og sø (N89)	Ca. 110 – 130	Ca. 650 – 800	Vand	0,33 (0,048)
7	Eng	Ca. 60 – 90	Ca. 650 – 800	Græs	1.537 (144)
8	Eng	Ca. 60 – 80	Ca. 1.200 – 1.500	Græs	691 (57)

Tabel 1. Beregnet deposition af kvælstof i naturtyper vist i bilag 2 fra samtlige anlæg inklusiv den nye tørreovn, hvis bidrag isoleret set er anført i parentes.

Den maksimale deposition fra alle anlæg, inklusiv den nye tørreovn, er 1.537 g N/ha/år. Denne deposition forekommer på en eng uden for habitatområdet. Den maksimale deposition af kvælstof i en naturtype beliggende inden for habitatområdet er 761 g N/ha/år (mose). Det maksimale bidrag fra den nye tørreovn er 144 g N/ha/år i en naturtype uden for habitatområdet og 89 g N/ha/år i en naturtype inden for habitatområdet.

Den gennemsnitlige deposition i naturtypen, som påvirkes mest af emissionen af NO_x fra den nye tørreovn (område 7), er ca. 100 g N/ha/år.

Seneste beregning af baggrundsdepositionen af kvælstof i Tønder Kommune er fra 2015 og viser en deposition på 17,6 kg N/ha/år, hvilket er blandt de højeste depositioner i landets kommuner. Den danske andel af kvælstof-depositionen i kommunen er 22 %. Generelt er der en høj baggrundsdeposition af kvælstof i de sønderjyske kommuner.

For naturtyperne, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 90, er de empirisk baserede tålegrænser (2011):

Næringsrig sø: Ingen

Vandløb med vandplanter: Ingen (tålegrænse for atmosfærisk belastning ikke relevant, idet det er en af de naturtyper, der er naturligt kvælstofrig, ufølsom overfor atmosfærisk tilførsel eller forventes at modtage det største bidrag fra andre kilder)

Rigkær: 15 – 30 kg N/ha/år

⁷ Regnet fra skorstenen for kedelcentralen.

For naturtyperne mose, sø og eng, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, er tålegrænserne:

Søer:	5 – 10 kg N/ha/år
Moser:	5 – 25 kg N/ha/år, afhængig af karakteren af mosen
Fersk eng:	10 – 25 kg N/ha/år, afhængig af karakteren af engen

Natur- og Miljøklagenævnet har i en afgørelse af 4. november 2011 om brændselsomlægning på Avedøreværket udtalt følgende:

”Natur- og Miljøklagenævnet skal hertil oplyse, at habitatdirektivets krav om konsekvensvurdering og den forudgående screening (væsentlighedsvurderingen), jf. artikel 6, stk. 3, ikke omfatter igangværende lovlige aktiviteter, som allerede er tilladt/godkendt. Heraf følger, at væsentlighedsvurderingen og en eventuel konsekvensvurdering alene omfatter den merudledning, som måtte være konsekvensen af en udvidelse af driften af en eksisterende lovlig virksomhed, men set i sammenhæng med de eksisterende udledninger, jf. det kumulative princip.

Nævnets praksis på husdyrområdet skyldes, at husdyrbrugslovens ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser forpligter miljømyndighederne til at godkende det samlede husdyrbrug første gang, der meddeles godkendelse efter husdyrbrugsloven, jf. denne lovs § 103, stk. 2. Dette indebærer efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2, og § 8, stk. 6, at der skal foretages en vurdering af, om den samlede påvirkning fra husdyrbruget risikerer at skade et habitatområde. Det beror altså på husdyrbrugsloven og administrationen af denne, at udvidelser af husdyrbrug behandles anderledes end udvidelser af virksomheder, der er omfattet af miljøbeskyttelsesloven, i relation til habitatforpligtelserne.”

Der er ingen generelle kriterier for, hvor meget depositionen af kvælstof må stige som følge af en udvidelse af en industrivirksomhed som Brødrene Hartmann.

Der er tilsyneladende ikke inden for Natura 2000-området kortlagt habitatnaturtyper – og dermed heller ikke naturtyper omfattet af udpegningsgrundlaget – i nærheden af Brødrene Hartmann. Et par km sydøst for virksomheden er kortlagt naturtypen: søbred med småurter (3130), mens en næringsrig sø er kortlagt ca. 2,5 km sydvest for virksomheden. Depositionen af kvælstof i førstnævnte naturtype som følge af emission af NO_x fra den nye tørreovn vurderes at være maksimalt 40 g N/ha/år, mens den tilsvarende deposition af kvælstof i sidstnævnte naturtype er forsvindende.

Den maksimale mer-deposition af kvælstof på en eng som følge af emissionen af NO_x fra den nye tørreovn er beregnet til 144 g N/ha/år - og ca. 100 g N/ha/år som gennemsnit på engen - mens den tilsvarende maksimale mer-deposition i en mose er beregnet til 0,089 kg N/ha/år. Der foreligger ikke oplysninger om karakteren af hverken mosen eller engen.

Miljøstyrelsen finder en stigning i mer-depositionen af kvælstof af ovennævnte størrelse som følge af idriftsættelse af den nye tørreovn for acceptabel af følgende grunde:

- Forøgelsen af depositionen af kvælstof i en naturtype omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven er maksimalt ca. 1 % af baggrundsbelastningen.
- Forøgelsen af depositionen af kvælstof i en habitatnaturtype er maksimalt ca. 0,25 % af baggrundsbelastningen.

- Der har tidligere været direkte fyrede tørreovne i de nu nedlagte produktionslinjer MM9 – MM11. Emissionen af NO_x herfra er ikke oplyst. Det er således tænkeligt, at den nye tørreovn ikke medfører en øget deposition af kvælstof i naturtyperne, hvis man havde inddraget depositionen af kvælstof som følge af emission af NO_x fra de nedlagte tørreovne.

Den forøgede deposition af kvælstof som følge af idriftsættelse af den nye tørreovn vurderes samlet set ikke at medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper inden for naturbeskyttelsesområdet syd for Brødrene Hartmann eller i udenfor beliggende naturtyper, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven.

Miljøstyrelsen bemærker i øvrigt, at depositionshastigheden over græs generelt kan være overvurderet med en faktor 2 i modellen.

Selv om baggrundsdepositionen er ganske høj i området, skyldes denne især deposition af kvælstof fra udenlandske kilder.

I indsatsprogrammet for Natura 2000-planen 2016 - 2021 for naturbeskyttelsesområdet Vadehavet oplyses, at reduktionen af kvælstofdeposition skal ske gennem husdyr-godkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen. Indsatsprogrammet omfatter derfor ikke tiltag til begrænsning af depositionen af kvælstof fra en industrivirksomhed som fx Brødrene Hartmann.

En generel begrænsning af depositionen af kvælstof (baggrundsdepositionen) sker ved andre nationale og internationale tiltag, fx netop offentliggjorte BAT-konklusioner for store fyringsanlæg, der vil medføre en begrænsning af emissionen af NO_x fra større kraftværker senest fra 2021, samt det såkaldte NEC-direktiv om nationale emissionslofter for bl.a. NO_x og ammoniak. Endvidere er direktivet om mellemstore fyringsanlæg (dvs. anlæg med en nominel indfyret termisk effekt på 5 – 50 MW) som nævnt i øjeblikket ved at blive gennemført i EU.

Deposition af kvælstof kan ikke direkte medføre ændringer af betydning for de arter, som udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter i øvrigt.

Den øgede emission af kvælstof ved idriftsættelse af den nye tørreovn vurderes som nævnt ovenfor ikke at medføre en væsentlig påvirkning af naturtyperne i Natura 2000-området omkring Vidå – og dermed ikke en ændring af de særlige karakteristika ved de enkelte naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget, eller øvrige naturtyper. Den øgede emission af NO_x vil derfor heller ikke medføre en væsentlig påvirkning af arterne på udpegningsgrundlaget eller evt. bilag IV-arter⁸, som måtte forekomme her eller andre steder omkring Brødrene Hartmann på grund af ændringer af levesteder og fødegrundlag.

Det kan tilføjes, at de fleste arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 90 er fisk, og at depositionen af kvælstof i vandløb og søer er negligibel på grund af den meget lave depositionshastighed af NO_x-forbindelserne til vand. For odder, som også er på udpegningsgrundlaget, er fødegrundlaget primært fisk. Dette fødegrundlag kan således ikke blive påvirket af deposition af kvælstof.

⁸ De særligt beskyttede arter efter habitat-direktivet.

Den forøgede emission af NO_x fra den nye tørreovn i naturbeskyttelsesområdet syd for Brødrene Hartmann vurderes samlet set ikke at være af væsentlig betydning for, om gunstig bevaringsstatus af de naturtyper og arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for naturområdet, kan genoprettes eller sikres.

Miljøstyrelsen kan konkludere, at etablering og idriftsættelse af den nye produktionslinje MM7 ikke vil påvirke naturtyper og arter omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, hvorfor der ikke af denne årsag skal gennemføres en konsekvensvurdering i henhold til § 6, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

7. Ikke teknisk resumé

Brødrene Hartmann ønsker som led i fremtidssikring af fabrikken i Tønder at udskifte produktionslinje MM7, hvor der produceres æggebakker af støbepap, som er fremstillet af genbrugspapir. Den nye tørreovn i linjen har en større kapacitet end den hidtidige ovn og et relativt energiforbrug (pr. ton æggebakker), der er under halvdelen af forbruget i den hidtidige tørreovn.

Tørreovnen har en naturgasbrænder (5 MW), hvor røggasserne opvarmer æggebakkerne i ovnen for at få fjernet vand, som føres med tørreluften ud af ovnen. Luften fra ovnen renses i en vådskrubber, hvor vandet genbruges dels i støbemaskinen, som er placeret lige før tørreovnen i produktionsprocessen, dels i den indledende proces hvor genbrugspapir omdannes til såkaldt pulp, der er råvaren i støbemaskinen. Der forventes en relativ besparelse af vandforbruget i produktionslinjen på 20 %.

I godkendelsen fastsættes grænseværdier for udsendelse af NO_x, CO og paraffin til luften. Grænseværdierne svarer til et energiproducerende anlæg af samme størrelse (5 MW). Endvidere fastsættes vilkår om måling af udsendelse af disse tre stoffer fra produktionslinjen.

Støjbidraget fra den nye produktionslinje vil ikke medføre, at den samlede støjbelastning fra Brødrene Hartmann øges. Støjgrænserne for virksomheden vil i øvrigt blive revurderet i forbindelse med den verserende revurdering af alle afgørelser, som er givet til Brødrene Hartmann.

Der vil ikke blive udledt spildevand fra den nye produktionslinje, som heller ikke vil medføre forøget affaldsproduktion.

Det vurderes, at nedfald af kvælstof som følge af udsendelse af NO_x til luften fra den nye tørreovn ikke vil have nogen miljømæssig betydning for naturtyper beliggende i Natura 2000-området, som er beliggende langs Vidå lidt syd for Brødrene Hartmann. Der forekommer i øvrigt ikke naturtyper omfattet af udpegningsgrundlaget for Habitatområdet i nærheden af virksomheden. Moser og enge beliggende uden for Natura 2000-området vil heller ikke blive påvirket i væsentlig negativ retning som følge af nedfald af kvælstof.

Da kvælstofoxider har meget lav afsætningshastigheder til vand, er nedfaldet af kvælstof i vandløb og søer neglignabel. Fiskearter, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, fx snæbel, vil derfor ikke kunne påvirkes af nedfald af kvælstof.

Den nye tørreovn overholder de relevante BAT-konklusioner i forbindelse med fremstilling af papirmasse, papir og pap, som EU-Kommissionen offentliggjorde i september 2014 (miljøkrav til anvendelse af bedst tilgængelig teknik ved bl.a. fremstilling af emner af støbepap).

8. Forholdet til VVM-reglerne

Brødrene Hartmann er omfattet af bilag 2 til VVM-bekendtgørelsen, listepunkt 8a:

”Industrialanlæg til produktion af papir og pap (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1)”, idet produktionskapaciteten i de 8 linjer er opgjort til 168 tons/døgn, hvilket er under grænsen på 200 tons/døgn for anlæg omfattet af bilag 1, listepunkt 18b.⁹

Etablering af en ny produktionslinje for æggebakker kunne i princippet være omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, punkt 13a): ”Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller nærværende bilag, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændring eller udvidelse, som ikke er omfattet af bilag 1).” Miljøstyrelsen har derfor gennemført en screening af projektet, som munder ud i, at den nye produktionslinje kan etableres uden en forudgående VVM-proces. Afgørelsen herom offentliggøres samtidig med offentliggørelse af miljøgodkendelsen.

9. Udtalelser og høringsvar

9.1 Udtalelse fra Tønder Kommune til ansøgningen

Tønder Kommune har i notat af 1. juni 2017 udtalt, at kommunen ikke har bemærkninger til ansøgningen bl.a. med henvisning til, at den nye produktionslinje etableres inden for de nuværende bygningsmæssige rammer. Ved e-mail af 26. juni 2017 har kommunen tilføjet, at kommunen ikke har kendskab til bilag IV arter i området. Der kan muligvis være padder i vandhuller syd for virksomhedsområdet, men kommunen forventer ikke, at de vil blive påvirket af den søgte aktivitet.

9.2 Udtalelse fra offentligheden og organisationer

Ansøgningen om godkendelse af den nye produktionslinje til fremstilling af æggebakker har ikke været offentliggjort, da Miljøstyrelsen ikke anser etablering af anlægget for at være en væsentlig udvidelse af Brødrene Hartmann, dvs. en driftsændring der kan have negativ og betydelig påvirkning af mennesker og miljø. I dette tilfælde er annoncering ikke nødvendig, jf. § 17, stk. 1 og 3, i godkendelsesbekendtgørelsen.

9.3 Udtalelse til udkast til godkendelse

Miljøstyrelsen har den 4. juli 2017 sendt et udkast til godkendelse i høring hos Tønder Kommune og Brødrene Hartmann. Miljøstyrelsen har ikke modtaget bemærkninger til udkastet.

⁹ 18 tons/døgn for linjerne MM1 til MM6 og 30 tons/døgn for linjerne MM7 og MM8.

10. Offentliggørelse og klagevejledning

10.1 Offentliggørelse

Miljøstyrelsens afgørelse annonceres og offentliggøres udelukkende digitalt. Materialet kan tilgås på mst@mst.dk. Offentliggørelse sker den mandag den 10. juli 2017.

Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

10.2 Klagevejledning

Følgende parter kan klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet:

- Brødrene Hartmann A/S
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Tønder Kommune
- Sundhedsstyrelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer i det omfang, de har klageret over den konkrete afgørelse, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 99 og 100
- Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser som formål, og som har ønsket underretning om afgørelsen

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget **senest mandag den 7. august 2017**.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (<http://nmkn.dk/klage/>).

10.2.1 En klages betydning for afgørelsen

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet.

10.3 Søgsmål

Søgsmål om afgørelsen ved domstolene, skal anlægges senest den 10. februar 2018.

Med venlig hilsen

Jørn L. Hansen
Miljøstyrelsen Virksomheder
E-mail: joern@mst.dk
Tlf. nr.: 72 54 43 53

Kopi af godkendelsen er sendt til:

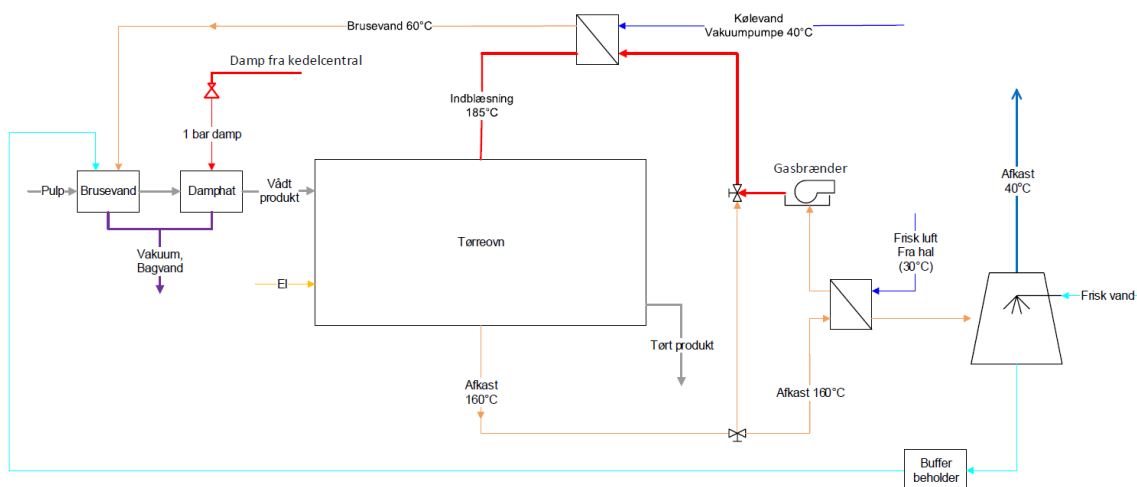
Tønder Kommune, toender@toender.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, (dof@dof.dk)

Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk

Bilag 1. Beskrivelse af produktionsprocessen i den nye line MM7

Figur 1. Lay-out af ny produktionslinje MM7

Produkterne dannes på støbemaskines forme ved, at der suges pulp op på de perforerede støbeforme. Støbemaskinen har to hjul. Det første hjul kaldes sugehjulet, da det er på dette hjul, pulpen suges op fra maskinkarret til formene. Når sugehjulet, der er delvist nedsænket i maskinkarret, kommer op over overfladen skyldes de våde æggebakker med 60 °C varmt frisk vand kaldet brusevand. Brusevandet er opvarmet i en varmeveksler ved hjælp røggas fra gasbrænderen. Herefter blæses der 1 bar damp over formene, der herved varmes op, hvorved der kan suges mere vand ud af formene. Dette sker i en såkaldt damphat. Der er hele tiden vakuum på æggebakkerne for at suge vand ud af pulpen. Dette vand kaldes bagvand, som ledes tilbage til hollænderierne (pulpprocessen) og genbruges.

Æggebakken overføres herefter til det andet hjul i formmaskinen, kaldet pressehjulet. Fra dette hjul placeres æggebakkerne på ovngynger, som transporterer æggebakkerne gennem tørreovnen. Når æggebakkerne kommer ud af formmaskinen, er tørstofindholdet ca. 30 %.

Æggebakkerne bliver bragt langsomt gennem ovnen. Fra gasbrændkamrene indblæses 185 °C varm luft i ovnen for opsamling af fugt fra bakkerne. Afkastluften er ca. 160 °C og en del recirkuleres og resten krydsveksles med friskluftindtaget fra fabrikshallen. Derefter passerer afkastluften en skrubber og udledes til det fri via ny skorsten ved ca. 40 °C. Vandet, der er brugt ved skrubberprocessen, opsamles i en bufferbeholder og ledes tilbage i produktionsforløbet, først som brusevand og dernæst som bagvand. Dermed kommer der ingen ny udledning af spildevand fra den nye ovn. Med den beskrevne genbrug af vandet forventes den nye ovn at medføre en besparelse i vandforbruget per ton tørstof. Den designmæssige målsætning er en reduktion på 20 %.

Der sker ingen ændringer i kraftcentralen, hvor de naturgasfyrede kedler og turbiner forsætter driften som hidtil. Dog vil forbruget af damp til tørring falde omkring 9 %, da den gamle ovn blev opvarmet via dampopvarmede varmeplader, mens den nye ovn er direkte fyret.

Samlet vil der blive en betydelig energibesparelse ved det nye anlæg. Den gamle ovn var den mest energiforbrugende af de otte ovne, da den var den mindste og uden varmegenvinding. Det specifikke forbrug i den gamle ovn var 4,13 kWh/kg TS, mens den nye tørreovn vil få et forbrug

på 1,95 kWh/kg TS. For de 3.400 ton TS, der umiddelbart overflyttes til den nye ovn, vil der blive en samlet energibesparelse på 5.050 MWh på naturgas. Senere når mere af den nye produktionslinjes kapacitet udnyttes, vil besparelsen vokse. Hertil kommer, at genbrug af energi fra skrubbervandet i pulpprocessen vil give en besparelse på ca. 600 MWh per år.

I første etape vil der også blive indført mere energibesparende blæsere og andet elforbrugende udstyr. Den samlede energibesparelse ved ibrugtagning af den nye produktionslinje forventes at blive 8.300 MWh om året.

**Bilag 2: Placering af naturtyper, hvor de er udført depositions-
beregninger for kvælstof, jf. tabel 1**

